

Pornografia judicial

“Un altre testimoni afirma que havia vist el comte al llit amb el seu amant regular, Pere de Xesa i ‘lo comte tenia la squena girada et en Xesa estava girat a la esquena del comte et vey a menar les anches an P. de Xesa et batia a les anques del comte’. Una descripció sintètica i perfecta.”

El comte Ponç V d'Empúries, casat amb na Marquesa de Cabrera i pare de dos fills, va ser un home violent, amic de baralles i litigis, i enemic dels bisbes de Girona. Era també gran amador d'homes, joves o no, i això el va portar a la ruïna i a l'única cosa que no hauria volgut fer mai, que era sotmetre's a l'autoritat reial. L'any 1311, cansat d'enfrontaments i rebel·lies, el rei Jaume II va decidir agafar el comte per allò on més mal li feia, i començà el judici. Desfilaren els testimonis en presència del monarca, i les transcripcions dels escriptors, mig en llatí mig en català, tenen sovint una qualitat ambiental i descriptiva insuperable. Hi ha en Pere de Roca, que a mitjanit sent agitacions al llit del comte (“audivit que amdosos polsaven et que'ls ohia meneiar”), obre una finestra i veu que un altre acusat “iacibat super dictum comitem”. Hi ha el cavaller Jaume de Cornellà, a qui el comte d'Empúries convidava a dormir amb ell –cosa habitual: dormien molts homes en una cambra i de vegades més d'un al mateix llit–, i li diu que es lleve les calces, que fa molta calor, “...quo facto dictus Comes comensa a pessigar lo dit Jacme en la cuxa et en lo flanch et metre's en joc ab ell...” El testimoni li diu que el deixen estar, que vol dormir, i poc més tard el comte fent-se el distret li posa “manum in membro virili”, el cavaller li lleva la mà, li diu “Oh, que diam [?] és això!”, i el comte li contesta: “Somiava i em semblava que vós tenguéssets lo meu membre”. Amb la qual cosa el cavaller de Cornellà es tornà a posar els calçons, per evitar més problemes, i diu que el comte “se congoxava fort entre si”.

També els escuders, aprenents dels usos d'armes i de cort, podien prestar algun servei. Era normal que els cavallers demanaren que els grataren la ronya per fer-los passar les picors i poder descansar, però no tan normal el que declara Bernat Guillem de Torén, que s'educava a casa del comte Ponç: “començà a gratar lo dit comte et el comte pres-li la mà d'aquest et posala-li al membre del dit comte, així com tota hora havia acostumat com lo gratava, que's feya tenir e meneiar lo membre a aquest e als altres que'l grataven, et mentre així el gratava lo membre seu se dreçà”, etcètera. I després encara li preguntà si el tenia ben gros, “volent lo comte metre-li mà a les bragues dient-li: vejam quin l'has”, i l'escuder li digué: “tan noble ho-

me com vos sots, com volets veer aital cosa?”. I el comte llavors “tornà roig com un pressech vermeyl”. Un altre testimoni afirma que havia vist el comte al llit amb el seu amant regular, Pere de Xesa i “lo comte tenia la squena girada et en Xesa estava girat a la esquena del comte et vey a menar les anches an P. de Xesa et batia a les anques del comte”. Una descripció sintètica i perfecta. Amb més proximitat, el mateix testimoni afegí que el comte “li ho feya detràs ab lo membre tot que li metia e puys aquest tornava jaer al seu llit, e que el comte ab la sua mà metia lo seu membre en la natura d'aquest et encara meneiava tot lo membre d'aquest”. Això sí, el testimoni es lamenta que el comte li havia promès que li donaria “munts e valls”, i que només va rebre com a recompensa “l'aventatge d'una vestadura”. La llista de companys de llit i de pecat del bon Ponç d'Empúries és interminable: el fill d'un cavaller dit en Jovesot de Sant Iscle, el batlle d'Empúries, en Capdaigua, batlle de Belcaire, en Blanch de Banyuls, el cavaller Vilagut, en Boter, veí de Tallada, el moro Monet Babazat, cambrer del mateix comte, o el pobre Bartomeu Costa, sotmès a turment a València, que va cantar tot el que li demanaven.

Aquesta història, com algú potser ha endevinat, l'explica l'erudit Joaquim Miret i Sans en el cèlebre *Sempre han tingut béch les oques*, publicat el 1905 a Barcelona. L'erudit, en arribar a un testimoni que aclareix si el comte ho feia *dabocons o de subines* (“et respondit que de subines, axí com a fembra”), diu que ja n'hi ha prou: “No podem ja continuar reproduint les declaracions, perquè lo que segueix en lo document passa per sobre tot lo que coneixem de més indecent y repugnant”. Què deu ser “lo que segueix en lo document”, després dels fragments que sí que es va atrevir a publicar? I tot això, publicat o impubicable, els testimonis ho explicaven amb pèls i senyals en presència del rei, que és com si ara ho feien en audiència pública i amb càmeres de televisió, i els secretaris ho apuntaven amb detallada obscenitat. No sé si ara mateix en els judicis que tant d'enrenou provoquen, la pornografia és tan explícitament descriptiva (els de canal 9-TVV ho deuen saber: són especialistes). El cas és que, al final, el bon comte d'Empúries no va ser condemnat ni a la foguera ni a res: era massa important, i el rei no volia cremar-lo viu, sinó humiliar-lo en públic. Sempre han tingut bec les oques, en efecte.